

Sygn. akt III AUa 2723/11

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 sierpnia 2012 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSA Irena Goik (spr.)
Sędziowie	SSA Alicja Kolonko SSA Marek Procek
Protokolant	Ewa Bury

po rozpoznaniu w dniu 23 sierpnia 2012r. w Katowicach

sprawy z odwołania (...) Sp. z o.o. w S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

o wymiar składki na ubezpieczenie wypadkowe

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Gliwicach Ośrodka Zamiejscowego w Rybniku

z dnia 27 września 2011r. sygn. akt IX U 764/11

1. **oddala apelację,**

2. **zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R. na rzecz odwołującej (...) Spółki z o.o. w S. kwotę 120 zł (sto dwadzieścia złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.**

/-/SSA M.Procek /-/ SSA I.Goik /-/ SSA A.Kolonko

Sędzia Przewodniczący Sędzia

Sygn. akt III AUa 2723/11

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 4 marca 2011 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. na podstawie art. 34 ustawy z dnia 30 października 2002 roku o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych /Dz. U. z 2009 roku Nr 167 poz. 1322/ oraz art. 83 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia

13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych /Dz. U. z 2009 roku Nr 205 poz. 1585 ze zm./ stwierdził, że stopę procentową składki na ubezpieczenie wypadkowe obowiązującą płatnika składek (...) Sp. z o.o. w roku składkowym obejmującym okres od 1 kwietnia 2009 roku do 31 marca 2010 roku podwyższa się o 50,00%.

Uzasadniając wskazaną decyzję organ rentowy argumentował, iż z posiadanej dokumentacji wynika, że w dniu 16 lutego 2011 roku została złożona korekta informacji ZUS IWA za rok 2008 uwzględniająca rodzaj działalności według kodu PKD 2812Z. Złożenie korekty spowodowało zmianę stopy procentowej na ubezpieczenie wypadkowe w okresie do dnia 1 kwietnia 2009 roku do dnia 31 marca 2010 roku. Obowiązująca stopa procentowa w okresie od dnia 1 kwietnia 2009 roku do dnia 31 marca 2010 roku powinna wynosić 2,02% podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie wypadkowe.

Odwołanie od przedstawionej decyzji złożyła (...) Sp. z o.o. domagając się jej uchylecia oraz argumentując, iż w informacji ZUS IWA nie ustalała rodzaju działalności PKD 2512 D, lecz wpisała ją omyłkowo popełniając błąd i nie będąc uprawnioną do takiego wpisu.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy podtrzymał stanowisko wyrażone w zaskarżonej decyzji.

Wyrokiem z dnia 27 września 2011 roku sygn. akt IX U 764/11 Sąd Okręgowy w Gliwicach Wydział IX Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Ośrodek Zamiejscowy w Rybniku zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, iż stwierdził brak podstaw

do podwyższenia odwołującej stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe o 50% w okresie od dnia 1 kwietnia 2009 roku do dnia 31 marca 2010 roku.

Z dokonanych przez Sąd pierwszej instancji ustaleń wynika, że firma (...) Sp. z o.o. prowadzi działalność gospodarczą od 2002 roku w zakresie obejmującym głównie produkcje metalowych wyrobów budowlanych. Jak ustalił również Sąd Okręgowy w styczniu 2009 roku sporządzono dla ZUS informację i wysłano ją elektronicznie dla celów ustalenia składki na ubezpieczenie wypadkowe podając rodzaj działalności według kodu PKD 2512D zamiast PKD 2812Z / produkcja metalowych elementów stolarki budowlanej/, które odpowiada rodzajowi przeważającej działalności i obowiązywało w okresie spornym. Nowe PKD 2512D zostało podane wskutek pomyłki, a zaczęło obowiązywać po okresie spornym podanym w zaskarżonej decyzji gdyż były różne interpretacje odnośnie tego, które PKD należy wskazywać. Sąd I Instancji ustalił nadto, iż postanowieniem Sądu Rejonowego w Gliwicach X Wydziału Gospodarczego Krajowego Rejestru Sądowego z dnia 3 września 2009 roku w sprawie o zmianę danych w Krajowym Rejestrze Sądowym dla podmiotu (...) Sp. z o.o. w Dziale 3 Rubryce 1 - Przedmiot działalności wykreślono m.in. pole nr 1 o treści „28.12, Z; produkcja metalowych elementów stolarki budowlanej” natomiast w polu o nr 36 dokonano wpisu o treści: 25,12, Z produkcja metalowych elementów stolarki budowlanej”.

Zdaniem Sądu I instancji w tak ustalonym stanie faktycznym odwołanie skarżącej zasługuje na uwzględnienie.

W ocenie Sądu Okręgowego tylko zachowanie płatnika noszące znamiona zawinionego działania uzasadnia zastosowanie art. 34 ust. 3 ustawy z dnia

30 października 2002 roku o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych /Dz. U. z 2009 roku Nr 167 poz. 1322/.

Według Sądu I instancji wyniki przeprowadzonego postępowania dowodowego pozwalają na jednoznaczne przyjęcie, że podanie błędnego PKD nie było wynikiem jakiegokolwiek zamierzonego działania mającego na celu obniżenie stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe za okres sporny. Sąd stwierdził bowiem, iż było efektem ewidentnej pomyłki.

Ustalając powyższe, Sąd oparł się na zgromadzonej w sprawie dokumentacji,

a także na zeznaniach słuchanej w charakterze strony R. P., które uznał za wiarygodne, gdyż były one rzeczowe, logiczne i korelujące z powołaną w sprawie dokumentacją oraz niekwestionowane przez organ rentowy.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji.

Apelację od wskazanego wyroku wniósł organ rentowy.

Wnoszący środek odwoławczy zaskarżył opisany wyrok w całości zarzucając:

- sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego wskutek naruszenia przepisów postępowania, które mogło mieć wpływ na treść art. 233 k.p.c. przez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów w zakresie w jakim Sąd I instancji ustalił, że przekazanie przez odwołującą nieprawdziwych danych w dokumencie ZUS IWA za 2008 roku nastąpiło wskutek oczywistej omyłki podczas gdy z zebranego w sprawie materiału dowodowego w szczególności dowodu z przesłuchania członka zarządu odwołującej nie można wywieść takiego wniosku,
- naruszenie prawa materialnego tj. art. 34 ustawy z dnia 30 października 2002 roku o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych /tekst jednolity Dz. U. z 2009 roku poz. 1227 ze zm./ przez błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, że tylko zachowanie odwołującej noszące znamiona zawinionego oraz jak można wywieść z uzasadnienia umyślnego działania, uzasadniają zastosowanie sankcji określonej w tym przepisie.

W oparciu o wskazane zarzuty skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie odwołania w całości względnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Uzasadniając zajęte stanowisko organ rentowy argumentował, iż jego zdaniem z wyjaśnień odwołującej i stanowiska wskazanego przez nią w odwołaniu wynika,

że podanie złego kodu było wynikiem nie pomyłki lecz wadliwej interpretacji obowiązujących przepisów. W opinii organu rentowego o oczywistej omyłce można mówić jedynie wówczas, gdy jest ona możliwa do uchwycenia dla każdego, z czym nie mamy do czynienia w niniejszej sprawie. Zdaniem apelującego w stanie faktycznym sprawy można mówić co najmniej o braku należytej staranności bądź odpowiedniej wiedzy pracownika na temat tego jaki kod należy wykazać

w dokumencie ZUS IWA i tym samym o zawinionym działaniu odwołującej, która odpowiada za swojego pracownika. Nadto wnoszący środek odwoławczy argumentował, iż jako przesłankę do zastosowania sankcji, o której mowa w art. 34 ustawy wypadkowej ustawodawca wskazał nieprawidłowe ustalenie przez płatnika grupy działalności bez zawężania tej przesłanki do działania zawinionego a tym bardziej umyślnego.

W odpowiedzi na apelację spółka (...) wniosła o jej oddalenie. Zdaniem wnoszącej odpowiedź na apelację, Sąd Okręgowy prawidłowo stwierdził, iż wskazanie błędnego PKD było efektem oczywistej omyłki. Nadto dodano, iż organ rentowy poza twierdzeniami nie przeprowadził żadnego kontrdowodu ani nie wskazał, że było inaczej. Również twierdzenia apelacji w tej kwestii ograniczają się jedynie do argumentacji, iż nie była to pomyłka lecz wadliwa interpretacja obowiązujących przepisów prawnych.

Nie znajdują one jednak uzasadnienia w materiale sprawy.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Apelacja organu rentowego nie zasługuje na uwzględnienie, a co za tym idzie podlega oddaleniu.

Spór w niniejszej sprawie dotyczy ustalenia czy prawidłowo organ rentowy zastosował wobec spółki (...) Sp. z o.o. sankcję określoną w art. 34 ust. 1 ustawy

z dnia 30 października 2002 roku o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych / Dz. U z 2009 roku Nr 167 poz. 1322/ stwierdzając decyzją z dnia 4 marca 2011 roku, że stopę procentową składki na ubezpieczenie wypadkowe w roku składkowym obejmującym okres od 1 kwietnia 2009 roku do 31 marca 2010 roku podwyższa się o 50%.

Podjmując rozważania prawne w niniejszej sprawie warto zaś zwrócić uwagę na okoliczność, iż zgodnie z art. 34 ust. 1, nieprzekazanie przez tychże płatników danych lub przekazanie nieprawdziwych danych o jakich mowa w art. 31 i spowodowanie wskutek tego zaniżenia stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe implikuje obligatoryjne ustalenie przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych stopy procentowej składki na cały rok składkowy w wysokości 150% stopy procentowej określonej na podstawie prawidłowych danych, a nadto obowiązek zapłaty zaległych składek wraz z odsetkami. W judykaturze mając na względzie represyjny charakter wskazanego uregulowania wielokrotnie rozważono kwestie możliwości uwolnienia płatnika od odpowiedzialności. Już Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 16 czerwca 2011 roku I UK 15/11 /LEX nr 964457/ stwierdził, że takie sankcje mają przede wszystkim znaczenie prewencyjne i zmierną do przekonania płatnika, że rzetelne i staranne wypełnienie deklaracji leży w jego interesie. Ujawnienie błędu w deklaracji pociąga obowiązek zapłacenia podwyższonej składki. Nie jest to jednak odpowiedzialność absolutna. Podmiot, który wadliwie wypełnia swój obowiązek musi mieć możliwość obrony i wykazania, że niedopełnienie tego obowiązku było następstwem okoliczności, za które nie ponosi odpowiedzialności. Nie chodzi tu o winę podmiotu lecz obiektywną odpowiedzialność z możliwością zwolnienia się w określonych okolicznościach.

Przed przystąpieniem do dalszej analizy trzeba zaakcentować tę okoliczność, iż niniejsza sprawa dotyczy specyficznej sytuacji w okresie w jakim zmieniane było PKD za lata 2008 i 2009. Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007 roku w sprawie PKD /Dz. U. Nr 152 poz. 1885 ze zm./ wprowadzono nową klasyfikację PKD nazywając ją PKD 2007 w odróżnieniu od obowiązującej poprzednio PKD 2004. Ustawodawca ustalił przy tym, iż przeklasyfikowanie podmiotów będzie trwało sukcesywnie do 31 grudnia 2009 roku. Jeżeli do tego czasu podmiot nie uzyska nowego nr PKD zgodnego z PKD 2007 przeklasyfikowanie nastąpi z urzędu. Jak słusznie zauważył Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 16 czerwca 2011 roku I UK 15/11 LEX nr 964457 z kolei rozporządzenie MPiPS z dnia 22 kwietnia 2008 roku w załączniku Nr 4 zawierało wiadomość, że w informacji za rok 2008 i 2009 trzeba podać kod PKD 2004. Sąd Najwyższy zwrócił również uwagę i na tę okoliczność, iż rozporządzenie zostało wydane na podstawie art. 33 ust. 4 ustawy wypadkowej. Art. 33 ust. 4 ustawy wypadkowej nie zawiera delegacji dla MPiPS do określania PKD na potrzeby ustawy wypadkowej. Pozwala tylko na wyszczególnienie grup działalności w oparciu o rodzaj PKD. W szczególności nie pozwala na oznaczenie, który PKD /z 2004, czy z 2007/ jest właściwszy dla płatnika na dzień 31 grudnia poprzedniego roku. W myśl zaś art. 29 ustawy podając oznaczenie PKD, należy się odnieść do numeru PKD obowiązującego płatnika na dzień 31 grudnia poprzedniego roku.

Rozważając zaś sytuację charakterystyczną dla wydawanego orzeczenia, Sąd Najwyższy stwierdził, że art. 34 ust. 1 ustawy wypadkowej pozwala na zastosowanie sankcji w nim przewidzianych tylko w przypadku podania nieprawdziwych danych a nie danych nieprawidłowych.

W okolicznościach faktycznych niniejszej sprawy Sąd Apelacyjny uważa zaś, iż nie może on być w żadnej mierze stosowany w sytuacji gdy doszło do podania danych nieprawidłowych a informacja ZUS IWA z 2008 roku obowiązująca w tak newralgicznym okresie nie zawierała stosownych pouczeń.

Sąd Apelacyjny stwierdza, że stosowanie przepisów o charakterze penalnym jakim jest art. 34 ust. 1 ustawy wypadkowej musi następować rozważnie, zawężająco, i po precyzyjnym przeanalizowaniu okoliczności faktycznych danego przypadku. Takie stanowisko zgodne jest ze wskazanym wyżej orzecznictwem Sądu Najwyższego.

Przedstawione argumenty przemawiają zaś o uznaniu nietrafności stanowiska organu rentowego zwłaszcza w sytuacji, gdy Sąd I instancji przeprowadził prawidłowe postępowanie dowodowe, nie naruszył przepisów prawa materialnego i postępowania, a poczynione przez niego ustalenia faktyczne Sąd Apelacyjny podziela i przyjmuje za swoje.

Mając powyższe na uwadze Sąd Apelacyjny na mocy art. 385 k.p.c. orzekł jak w sentencji.

/-/SSA M.Procek /-/ SSA I.Goik /-/ SSA A.Kolonko

Sędzia Przewodniczący Sędzia

ek